

Årsrapport 2023

Regional vurderingsenhet for somatisk rehabilitering i Helse Nord (RVE)

Innholdsfortegnelse

Organisering, oppgaver og rapportering.....	2
Henvisninger i 2023	3
Figur 1 Utvikling i antall henvisninger 2016-2023.....	3
Tabell 1 Andel henvisninger fra primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten	3
Tabell 2 Henvisninger fordelt på foretaksområde	4
Tabell 3 Henvisninger pr foretaksområde og kommune	4
Tabell 4 Status etter rettighetsvurdering av henvisninger.....	5
Figur 2 Rett til nødvendig helsehjelp/avslag	5
Årsaker til avslag.....	5
Henvisninger direktesendt fra sykehus.....	6
Tabell 5 Henvisninger direkte fra sengepost til institusjoner	6
Tabell 6 Direktehenvisninger fordelt på helseforetak	6
Klager	6
Tabell 7 Klager	6
Tabell 8 Resultat av klagebehandlingen ved RVE.....	7
Tabell 9 Resultat av klagebehandling hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark.....	7
Forespørsel om ny vurdering («second opinion»).....	7
Henvisninger fordelt pr ytelse	7
Tabell 10 Henvisninger fordelt pr ytelse	8
Figur 3 Prosentvis forbruk pr ytelse i 2021, 2022 og 2023.....	9
Vurderingstid	9
Tabell 11 Vurderingstid hos RVE	10
Pasientflyt	10
Tabell 12 Innvilgede henvisninger til rehabiliteringsinstitusjoner Helse Nord har avtale med.....	10
Tabell 13 Innvilgede henvisninger til rehabiliteringsinstitusjoner i andre helseregioner	11
Samarbeid med Helse Nord RHF og de private institusjonene	12
Nettverkssamarbeid.....	12
Samarbeidsaktivitet	13

Organisering, oppgaver og rapportering

Føringer om organisering, oppgaver og rapporteringsordning ved Regional vurderingsenhet er nedfelt i mandat fra Helse Nord (2012).

Regional vurderingsenhet (RVE) er en egen enhet i Regional Kompetanseseksjon som er organisert i Rehabiliteringsavdelingen ved Nevro-, ortopedi - og rehabiliteringsklinikken, Universitetssykehuset Nord-Norge, Tromsø.

RVE har egen enhetsleder, 3,0 rådgiverstillinger, 1,0 helsesekretærstillinger, samt 1,3 legestillinger. Enheten er tverrfaglig sammensatt av sykepleier, ergoterapeut, fysioterapeuter og leger; alle med erfaring innen tverrfaglig spesialisert rehabilitering. Legene er spesialister innen fysikalsk medisin og rehabilitering, nevrologi og revmatologi.

Enhetsleder er Kirsti Rasmussen og medisinsk faglig ansvarlig er Nikolaos Panagiotopoulos, spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering.

RVE rettighetsvurderer alle henvisninger til private somatiske rehabiliteringsinstitusjoner som inngår i avtalen med Helse Nord RHF, fra fastleger og spesialisthelsetjenesten, samt andre med henvisningsrett utenfor sykehus. Henvisninger som går direkte fra sykehus til privat somatisk rehabiliteringsinstitusjon etterregistreres av RVE i DIPS Arena.

RVE har plikt til å rettighetsvurdere fra andre helseregioner hvis pasient/henviser ønsker det. Pasienter fra Helse Nord kan også be om å få sin henvisning vurdert ved vurderingsenhet i annen helseregion.

For mer informasjon om RVE se: <https://helse-nord.no/behandlingssteder/rehabilitering-og-habilitering/henvisning-private-rehabiliteringsinstitusjoner>

RVE utøver sin virksomhet i henhold til blant annet følgende lover, forskrifter og veiledere:

- *Lov om pasient- og brukerrettigheter, Lov om spesialisthelsetjenesten og Lov om behandling av forvaltningssaker*
- *Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator og Forskrift om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemd (prioriteringsforskriften)*
- *Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator:*
<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/prioriteringsveiledere/fysikalsk-medisin-og-rehabilitering>
- *Prioriteringsveileder habilitering av barn - og unge i spesialisthelsetjenesten og andre gjeldende prioriteringsveiledere*

Rapporten er utarbeidet av rådgiverne Hilde Karlsen og Kjellaug Øygard, samt enhetsleder Kirsti Rasmussen.

Henvisninger i 2023

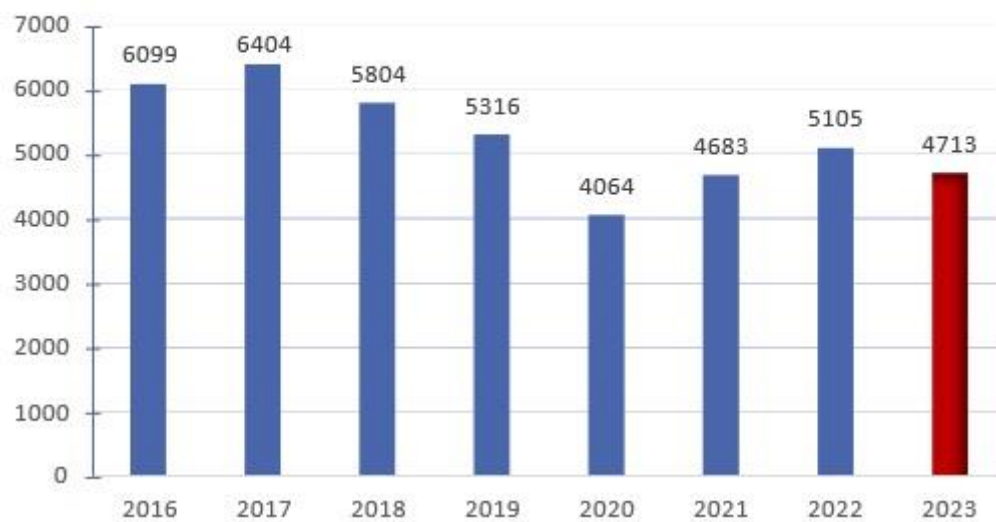
Regional vurderingsenhet (RVE) mottok til sammen 4713 nye henvisninger i 2023. Av disse er 187 feilrekvirert. Av tekniske årsaker er disse 187 inkludert i antall henvisninger i deler av rapporten.

Det er en nedgang i antall henvisninger på 7,7 % fra 2022, da mottok RVE 5105 henvisninger.

Gjennomsnittsalder for henviste pasienter var 55 år. Den yngste som fikk innvilget rehabiliteringsopphold var 3 år og den eldste 95 år.

RVE mottok 9,2 henvisninger pr.1000 innbyggere i 2023.

Figur 1 Utvikling i antall henvisninger 2016-2023

Tabell 1 Andel henvisninger fra primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten

Henvisninger	Primærhelsetjenesten	Spesialisthelsetjenesten	SUM
Antall	3096	1617	4713
Prosent	65,7	34,3	100

I 2022 var andel henvisninger fordelt med 63,5% fra primærhelsetjenesten og 36,6% fra spesialist.

Tabell 4 Status etter rettighetsvurdering av henvisninger

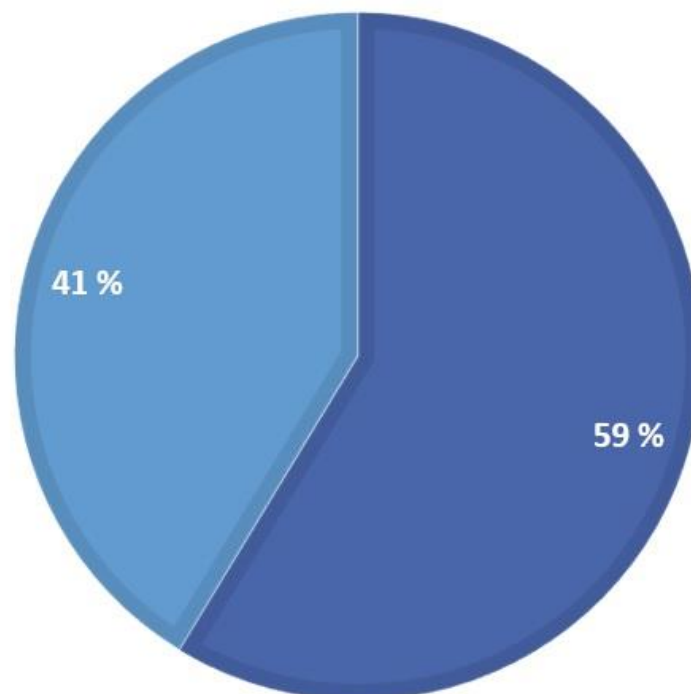
n=4526	Rett til nødvendig helsehjelp	Avslag
Antall	2639	1887
Prosent	58,3	41,7

Feilrekvirerte (n=187) er trukket fra antall avslag

Figur 2 Rett til nødvendig helsehjelp/avslag

Figuren viser endelig innvilget/avslagsprosent etter ny vurdering og klagebehandling.

■ Rett til helsehjelp etter klagebehandling ■ Avslag etter klagebehandling

Avslagsprosent før behandling av klager og second opinion var 41 %. Det er stor variasjon i avslagsprosent innenfor de ulike ytelser/tilbud. Se tabell 10.

Årsaker til avslag

- ✓ pasientens behov for helsehjelp kan ivaretas av kommunehelsetjenesten. Kommunal oppfølging bør forsøkes først
- ✓ pasienten er ikke ferdig utredet/behandlet
- ✓ pasienten har hatt gjentatte opphold og det beskrives ikke ny problemstilling og/eller forverring av symptomer
- ✓ pasienten har allerede fått innvilget rehabiliteringstilbud i spesialisthelsetjenesten
- ✓ det fremkommer ikke opplysninger i henvisning som tilsier behov for opphold i spesialisthelsetjenesten
- ✓ pasienten er henvist for framtidig postoperativt opphold

- ✓ hovedproblemstilling i henvisningen er rus/psykiatri
- ✓ det som etterspørres inngår ikke i tilbudet Helse Nord har med private rehabiliteringsinstitusjoner (eks diabetes, utredning, arbeidsevnevurdering)

RVE begrunner avslaget, og veileder henviser og pasient om kommunale rehabiliteringstilbud og/eller foreslår henvisning til rett instans.

Henvisninger direkte sendt fra sykehus

Sykehusavdelinger kan ved behov for tverrfaglig spesialisert rehabilitering henvise pasienter direkte til private rehabiliteringsinstitusjoner. Dette er avgrenset til pasienter med kompliserte ortopediske problemstillinger, rehabilitering i tidlig fase etter hjerneslag/traumatisk hodeskade og pasienter med kompleks/sammensatt sykdom etter langvarig sykehusopphold.

Disse henvisningene blir ikke rettighetsvurdert av RVE, men RVE har ansvar for å registrere henvisningene. Registrering skjer i etterkant og er inkludert i totalantallet (n=4713).

Tabell 5 Henvisninger direkte fra sengepost til institusjoner

Ytelse/tilbud	Antall 2023	Antall 2022
Y4 Subakutt hjerneslag/ervertet hjerneskode	65	96
Y11 Ortopedi	277	320
Y12 Kompleks og sammensatt sykdom/skade	32	67
Sum	374	483

I 2022 ble det totalt sendt 483 henvisninger direkte fra sykehus til de private institusjonene.

Tabell 6 Direktehenvisninger fordelt på helseforetak

Tabell 6 viser at det er geografiske variasjoner i henvisningspraksis fra ulike helseforetak. Eksempelvis ble det sendt mange flere henvisninger direkte fra HF NLSH enn fra HF UNN innen tilbud ortopedi.

	HF Finnmark	HF UNN	HF NLSH	HF HSYK	Andre HF	Sum antall
2023	89	47	144	64	30	374
2022	91	82	213	75	22	483

Klager

RVE håndterer to typer klager. Klage på avslag og klage på frist for helsehjelp. RVE mottok ingen klager på frist. Ved klage på avslag blir ny henvisning vurdert av en annen lege i RVE.

Tabell 7 Klager

	2023	2022
Antall	135	175

Det var en nedgang på 22,8% i klager fra 2022 til 2023.

Tabell 8 Resultat av klagebehandlingen ved RVE

	Antall
RVE vedtak opprettholdt	53
Pasient fikk medhold	82
SUM	135

Dersom RVE opprettholder sitt vedtak om avslag, blir henvisningen med klage videresendt til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Tabell 9 Resultat av klagebehandling hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Klager	Antall
RVE vedtak opprettholdt	44
Pasient fikk medhold	3
Under behandling	4
Annet*)	5

*) RVE fikk 2 saker tilbake for ny vurdering og 3 saker ble formelt avvist av Statsforvalteren grunnet saksbehandlingsfeil. (manglet skriftlig samtykke fra pasient)

Fire saker var fortsatt til behandling hos Statsforvalteren da rapporten ble ferdigstilt.

Forespørsel om ny vurdering («second opinion»)

Dersom pasienten eller henviser er uenig i spesialisthelsetjenestens vurdering av henvisningen kan henviser be om ny vurdering/second opinion.

I 2023 mottok RVE 127 forespørsler om fornyet vurdering. Av disse ble 46 gitt rett til tilbud i privat institusjon. I 2022 var det 128 forespørsler om fornyet vurdering.

Henvisninger fordelt pr ytelse

Rehabiliteringstilbudene RVE vurderer for er inndelt i 15 delytelser/rehabiliteringstilbud, og en pasient innvilges rett til helsehjelp knyttet til én av disse. Det settes også frist for hvor lenge det er medisinsk forsvarlig å vente på den helsehjelpen pasienten har fått innvilget rett til. I svært mange tilfeller har ikke henviser beskrevet hvilken delytelse/rehabiliteringstilbud pasienten henvises til. I slike tilfeller er det rådgiver og vurderende lege i RVE som vurderer delytelse/rehabiliteringstilbud ut fra de oppgitte medisinske opplysningene i henvisningene. RVE tildeler behandlingssted ut fra aktuelt tilbud, ventetid og reisevei. Pasientene har imidlertid rett til å benytte seg av fritt behandlingsvalg og velge et annet behandlingssted som tilbyr det rehabiliteringstilbudet pasienten har fått rett til.

For ytelsene ortopedi, hjerneslag (subakutt) og kompleks/sammensatt sykdom blir en stor del av henvisningene sendt direkte til institusjon, og innvilgede etterregistreres av RVE. Avslagsprosenten for disse tilbudene/ytelsene er derfor ikke reell.

Tabell 10 Henvisninger fordelt pr ytelse

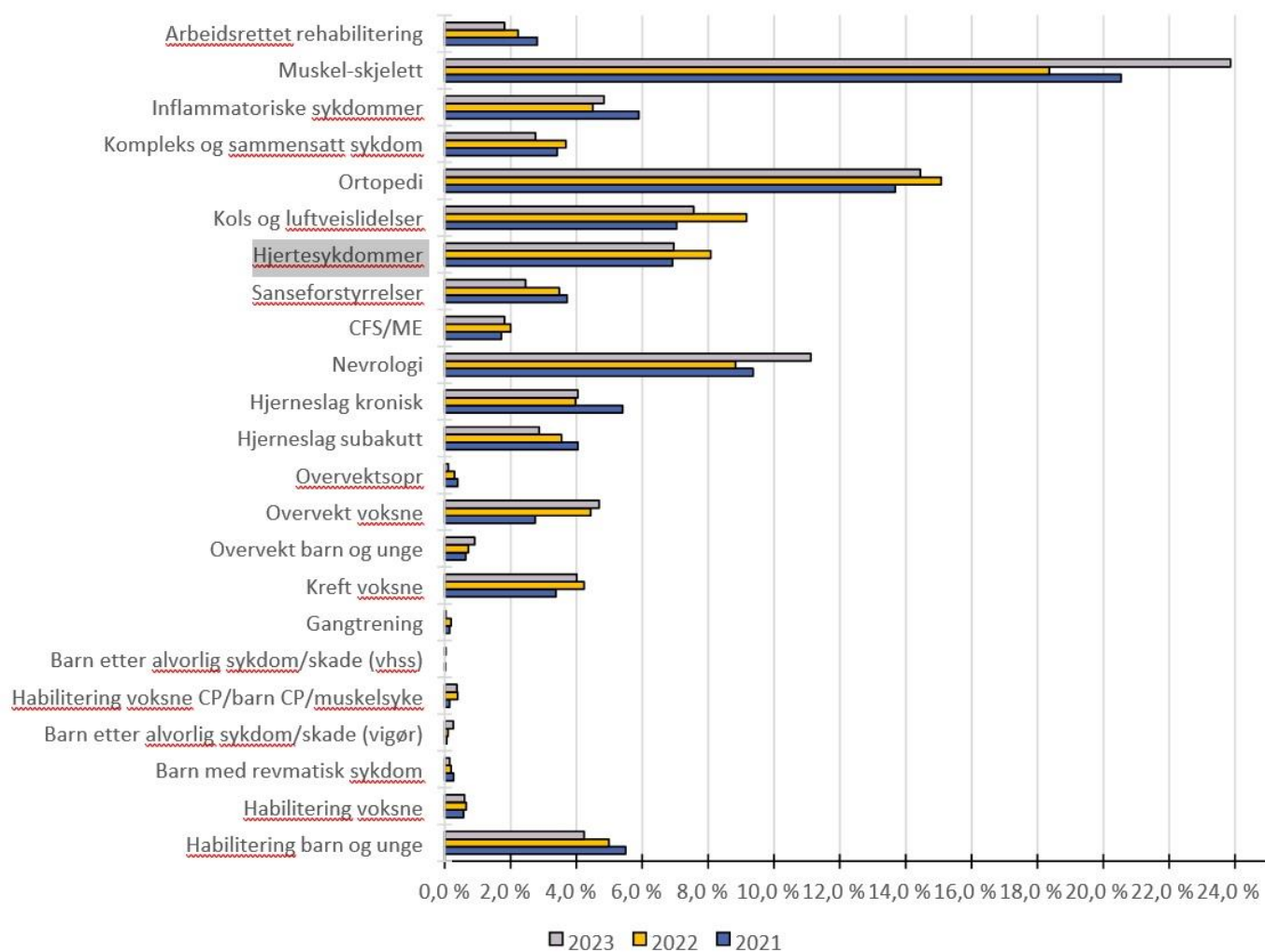
Ytelser	Navn	Antall behandlede henvisninger	Antall innvilget	Antall avslag	Avslagsprosent
1.a.a	Habilitering barn og unge	173	112	61	35 %
1.a.b	Habilitering voksne	40	16	24	60 %
1.b	Barn med revmatisk sykdom	5	4	1	20 %
1.c	Langtidsoppfølging- Barn etter alvorlig sykdom/skade	8	7	1	13 %
1.1	Habilitering voksne CP/barn CP/muskelsyke	18	10	8	44 %
1.3	Langtidsoppfølging, Barn etter alvorlig sykdom/skade	1	1	0	0 %
1.4	Gangtrening	7	1	6	86 %
2	Kreft voksne	163	106	57	35 %
3.1	Overvekt barn og unge	40	24	16	40 %
3.2	Voksne med sykkelig overvekt *)	187	124	63	34 %
3.3	Overvektsoopererte	8	3	5	63 %
4	Hjerneslag, subakutt	83	76	7	8 %
5	Hjerneslag kronisk	224	107	117	52 %
6	Nevrologi, (Parkinson, Epilepsi, Huntington, MS, Polio m.m)	542	294	248	46 %
7	CFS/ME	110	48	62	56 %
8	Sanseforstyrrelser	161	65	96	60 %
9	Hjertesykdommer	260	184	76	29 %
10	Kols og luftveislidelser	367	200	167	46 %
11	Ortopedi	481	382	99	21 %
12	Pas. med kompleks og sammensatt sykdom	124	73	51	41 %
13	Inflammatoriske sykdommer	247	128	119	48 %
14	Muskel-skjelett/ikke inflammatoriske	1177	631	546	46 %
15	Arbeidsrettet rehabilitering	69	48	21	30 %

*) RVE rettighetsvurderer ikke henvisninger til sykkelig overvekt. Disse henvisningene går gjennom Regionalt senter for sykkelig overvekt, NLSH eller Senter for sykkelig overvekt, UNN. Henvisning fra fastlege blir avslått og returnert med info om henvisningsrutiner.

Det var totalt sett en nedgang i henvisninger fra 2022 til 2023. Nedgangen var størst for henvisninger til subakutt hjerneslag, men også til hjerte, lunge, ortopedi og barn. Til nevrologiytelsene var det økning sammenlignet med 2022 da RVE mottok 460 henvisninger.

Totalforbruket er størst på muskel-skjelettytelsen, deretter ortopedi og nevrologi. Figur 3 viser prosentvis forbruk på alle ytelser de siste tre årene.

Figur 3 Prosentvis forbruk pr ytelse i 2021, 2022 og 2023

«Langtidsoppfølging barn etter alvorlig sykdom/skade» er registrert med ulike koder ved Valnesfjord og ViGØR, derfor to linjer i figuren.

Vurderingstid

Pasient som henvises til spesialisthelsetjenesten, skal innen 10 virkedager etter at henvisningen er mottatt av spesialisthelsetjenesten, få informasjon om han eller hun har rett til nødvendig helsehjelp, jf. Lov om pasient og brukerrettigheter §2-2 første ledd.

Gjennomsnittlig vurderingstid i 2023 var 11 dager. Som tabell 11 viser er det noen henvisninger med over 30 dagers vurderingstid som trekker opp gjennomsnittet.

Årsaker til lang vurderingstid kan være behov for å drøfte saken med aktuell institusjon. Dette kan for eksempel være ved særlig komplekse problemstillinger der pasienten har stort hjelpebehov, og det er usikkert om institusjonen kan tilby opphold. Vurderingstid forlenges også i saker der henvisningen er mangelfull og det er behov for å innhente tilleggsopplysninger.

Klagebehandling er inkludert i vurderingstiden. Her følges kravet til saksbehandling og saksbehandlingstid forvaltningsloven. Dette er tid- og ressurskrevende.

Registreringsfeil kan også medføre ekstra lang vurderingstid.

Tabell 11 Vurderingstid hos RVE

Vurderingstid i antall virkedager*)	Antall (n=4713)	
Innen 10 virkedager	3107	65,9 %
11-15 virkedager	1169	24,8 %
16-20 virkedager	299	6,3 %
21-30 virkedager	59	1,3 %
Over 30 virkedager	79	1,7 %

*) en virkedag er definert som alle dager som ikke er søndager eller lovbestemte helge- eller høytidsdager

Pasientflyt

Tabell 12 Innvilgede henvisninger til rehabiliteringsinstitusjoner Helse Nord har avtale med

Institusjoner	Antall
Valnesfjord Helsesportsenter	548
Vigør	872
Nordtun HelseRehab	478
Helsepartner Rehabilitering avdeling Alta	271
Helsepartner Rehabilitering avdeling Skibotn	220
Helgeland rehabilitering	127
LHL Gardermoen	47
MS senteret Hakadal	23
Røysumtunet	13

Tabell 13 Innvilgede henvisninger til rehabiliteringsinstitusjoner i andre helseregioner

Institusjon	Antall
Barnas fysioterapi	1
Beitostølen Helseportsenter	4
CatoSenteret	2
Godthaab Helse og Rehabilitering	4
Kastvollen rehabiliteringssenter	2
Meråker Kurbad AS	1
Muritunet Rehabilitering	2
PTØ Gardermoen	1
Rehabiliteringssenteret AIR	2
Ringens Rehabiliteringssenter	2
Røde Kors Haugland Rehabiliteringssenter	4
Signo Conrad Svensen Senter	3
Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter	4
Sørlandets rehabiliteringssenter Eiken	2
Unicare Helsefort	2
Unicare Røros	2
Unicare Steffensrud	2
Vikersund Kurbad	1
Sum	41

I tillegg var det en henvisning der det ikke var registrert hvilken institusjon som ble tildelt.

Pasienter innvilges tilbud utenfor egen region hvis det tilbudet pasienten innvilges mangler i Helse Nord, eller institusjoner i andre regioner har spesielle diagnosespesifikke grupper/tilbud. Tilbud i annen region innvilges også hvis det ikke er ledig plass innen medisinsk frist i egen helseregion.

RVE har ikke fullstendig oversikt over forbruk av institusjonsplasser i andre regioner. Fritt behandlingsvalg (rehabiliteringsvalg) gir pasienter rett til å bytte institusjon i etterkant av at henvisningen er innvilget av RVE. Slike bytter får sjelden RVE informasjon om.

I tillegg kan pasient og henviser velge at henvisningen blir vurdert ved vurderingsenhet i annen helseregion. Disse henvisningene får RVE ikke registrert.

Samarbeid med Helse Nord RHF og de private institusjonene

For at RVE skal kunne løse de oppgaver som ligger i det å være en regional vurderingsenhet, er enheten helt avhengig av tett samarbeid med oppdragsgiver. Det gjennomføres derfor månedlige samarbeidsmøter mellom Helse Nord og RVE.

Målet med møtene er å diskutere ulike problemstillinger og komme frem til forbedringer som vil kunne bidra til gode og likeverdige rehabiliteringstjenester til alle pasienter som trenger det, når de trenger det. I samarbeidsmøtene utveksles blant annet informasjon som er av betydning for oppfølging av de avtaler Helse Nord RHF har inngått med de private rehabiliteringsinstitusjonene.

Tilsvarende er RVE avhengig av nært samarbeid med de private institusjonene som Helse Nord RHF har avtale med. Møter minst en gang pr år (oftere ved behov). Målet med møtene er å innhente ny kunnskap om tilbudene, samt diskutere eventuelle forbedringer ved samarbeidet. Informasjon om lokale variasjoner i behandlingstilbudene, noe som benyttes aktivt av RVE ved vurdering av egnet tilbud for pasientene. De årlige institusjonsbesøkene har utgått i 2023. I stedet har det vært arrangert digitale samarbeidsmøter.

2023 var preget av utsettelse i anskaffelsen av nye avtaler innen somatisk rehabilitering. I hele 2023 var RVE ansvarlig for lange ventelister på ulike ytelser. Situasjonen var spesielt krevende for institusjonene på grunn av korte tidsfrister for inntak av pasienter. Avtalen ble signert i november 2023 med virkning fra 1. januar 2024.

RVE og institusjonene benytter digital meldingsutveksling via IRX Helsemail. IRX gir sikker utveksling av sensitive personopplysninger (henvisninger). I mai 2023 startet Universitetssykehuset Nord-Norge, RVE med elektroniske svarbrev via Helse Norge ved innvilget tilbud. Det jobbes med å få en liknende ordning for avslagsbrev. Disse blir fortsatt sendt pr brevpost.

RVE får ukentlig oppdatert informasjon om ventetider ved institusjonene via digital løsning.

Nettverkssamarbeid

Nasjonalt nettverk for regionale vurderingsenheter består av representanter fra de fire regionale vurderingsenhetene i landet.

Formålet med nettverket er å utveksle erfaringer og samarbeide for å bidra til videreutvikling av vurderingsenhetene til det beste for tjenestemottakere og samarbeidspartnere nasjonalt. Nettverket har som mål å bidra til større grad av likhet i tjenester og funksjoner mellom helseregionene innen habilitering og rehabilitering.

Ansvar for møtene i nettverket går på rundgang mellom helseregionene og arrangeres to ganger per år. Et digitalt og et fysisk møte.

Helse Vest ved Vurderingseininga hadde ansvaret for det digitale møte i mars 2023.

Helse Sør-Øst ved Regional koordinerende enhet var ansvarlig for den årlige nettverkssamlingen for vurderingsenhetene i 2023. Den ble avholdt fysisk i Oslo september 2023.

Samarbeidsaktivitet

- Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har gitt Helse Nord RHF i oppdrag å vurdere funksjons- og oppgavedelingen i regionen. RVE har en representant i ressursgruppe 3: Rehabilitering og private tjenester
- Møte med Riksrevisjonen mars 2024
- Presentasjon Polioforeningen i Nordland mars 2023
- Møte med Røysumtunet juni 2023
- Møte med Valnesfjord Helsesportssenter juni 2023
- Møte med representanter for nevrologiske avdelinger i HF-ene i Helse Nord
- Møte med Helsepartner oktober 2023
- Møte med Regional koordinerende enhet, UNN vedrørende informasjon om nye avtaler på nettsidene til Helse NordTromsø, 05.03.24

Postadresse:

UNN Tromsø, Rehabiliteringsavdelingen,
Regional vurderingsenhet for somatisk rehabilitering i Nord-Norge (RVE Helse Nord),
Postboks 11, 9038 Tromsø

E-post: post@unn.no

UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE

DAVVI-NOROGGA UNIVERSITEHTABUOHCCVEIESSU

